

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-1-32 (Devralma)
Karar Sayısı : 06-29/350-84
Karar Tarihi : 24.4.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER: Hakan Deniz KARAKOÇ, Metin PEKTAŞ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: - Degussa AG
Temsilcisi: Av. P.Şila MURATOĞLU
Ahular Sok. No:15 34337 Etiler, İstanbul

D. TARAFLAR

: - Degussa AG
Benningsenplatz 40474 Düsseldorf-ALMANYA
- The Dow Chemical Company
2030 Dow Center Midland, Michigan 48674, ABD

E. DOSYA KONUSU: Degussa AG'nin, The Dow Chemical Company şirketinin Avrupa Birliği'nde bulunan süper emici polimerler üretim tesisi ile diğer ek varlıkları devralmasına izin verilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 17.3.2006 tarih ve 1666 sayı ile intikal eden ve en son 3.4.2006 tarih ve 2033 sayılı yazı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 13.4.2006 tarih ve 2006-1-32/Öİ-06-HDK sayılı Ön İnceleme Raporu 17.4.2006 tarih ve REK.0.05.00.00-120/55 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-29 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; The Dow Chemical Company'nin (Dow) Avrupa Birliği'nde bulunan SEP üretim tesisi ile müşteri sözleşmeleri ve fikri mülkiyet haklarından oluşan ek varlıklarının Degussa AG (Degussa) tarafından devralınması işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olduğu, ancak devralma işleminin, hakim durum yaratıcı ya da hakim durumu güçlendirici nitelikte olmadığı ve bu nedenle rekabetin önemli ölçüde

azaltılması sonucunu doğurmayacağından hareketle devralmaya izin verilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

50 H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Devre konu olan tesis süper emici polimer (SEP) üretimi gerçekleştirmektedir. SEP yüksek miktarda suyu ve asidik özellik gösteren sulu çözeltileri emip bünyesinde tutma özelliğine sahip bir kimyasaldır. Bu özelliğinden de anlaşılacağı üzere SEP, esas olarak, tek kullanımlık bebek bezleri, kadın hijyen ürünleri, idrar kaçırmaya karşı pedler ve tıbbi önlükler gibi suya veya sulu çözeltiliye temas eden ürünlerin hammaddesi olarak kullanılmaktadır.

60

Bu alanlardaki kullanım, toplam SEP kullanımının %97'sini oluşturmaktadır. Geri kalan %3'lük SEP kullanımı tarım, ormancılık, bahçecilik ve yangından korunma alanlarına yöneliktir. Dolayısıyla işlem konusu devir sonrası etkilenecek pazarlar %97'lik kullanımın olduğu pazarlardır.

70

Gerek bildirim formundan, gerekse raportörlerce SEP müşterilerinden edinilen bilgiler çerçevesinde, bu ürünlere ticari olarak alternatif olabilecek bir ikamenin olmadığı anlaşılmaktadır. Her ne kadar "biyomas bazlı polimerler" olarak adlandırılan ve teknolojik olarak ikame edilebilirliğinden söz edilen kimyasallar mevcut ise de, bu kimyasallar hali hazırda ticari olarak ikame kabul edilmemektedir. Bununla birlikte taraflar bildirim formunda, SEP fiyatlarında gerçekleşebilecek olası bir artışın, bu kimyasalları ticari olarak rasyonel hale getirebileceğinden bahisle, SEP üreticileri üzerinde nihai olarak bir rekabetçi baskının ve fiyat kısıtının varlığından söz etmektedirler.

Yukarıda yer verilmekte olan bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarı "*süper emici polimerler pazarı*" olarak tespit edilmiştir.

80

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarını oluşturan ürünlerin ülke içinde rekabet şartlarının bölgesel olarak farklılaşmasına neden olacak bir unsurun bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak tespit edilmiştir.

90

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Dosya konusu devralma işlemi Dow'a ait AB'deki üretim tesisleri ile müşteri sözleşmeleri ve fikri mülkiyet haklarını kapsamaktadır. Dow'un ABD'deki üretim tesisi devir işlemi kapsamı dışındadır ancak Degussa en geç 31.3.2007 tarihine kadar Dow'un bu tesislerinde üretilen ürünleri satın alacaktır. Dow'un ABD'deki tesislerinden Türkiye pazarına herhangi bir satışın söz konusu olmadığı göz önüne alındığında anlaşmanın bu kısmına ilişkin şartların Türkiye pazarı üzerinde

06-29/350-84

fazlaca bir etkisinin olmayacağı anlaşılmaktadır. Ancak her ne kadar Dow, AB'deki üretim tesislerini devrederek Türkiye pazarından önemli ölçüde çekilecek olsa da ABD'deki üretim tesislerinin varlığıyla önemli bir potansiyel rakip olarak SEP pazarında yer alacaktır.

100 Dosyada yer alan bilgilere göre, incelemeye konu olan ilgili ürün pazarında Degussa'nın 2005 yılı Türkiye satışlarından oluşan cirosu (.....) YTL'dir (..... Euro). Dow'un cirosu ise (.....) YTL'dir¹ (..... Euro). İlgili ciro rakamları, 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen 25 trilyon TL (25 milyon YTL) tutarındaki ciro eşliğini aştığından, anılan devralma işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemidir.

110 SEP pazarı kısmen küreselleşmiş bir yapıya sahiptir. Diğer bir ifade ile SEP üretimi ve pazarlaması alanında faaliyet gösteren çoğu teşebbüs, ürünlerinin pazarlamasını global ölçekte ya da bölgesel olarak gerçekleştirmektedir. Bu çerçevede Türkiye pazarına ilişkin değerlendirmeye geçmeden önce Dünya pazarındaki durumun değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Dünya SEP pazarında faaliyet gösteren belli başlı teşebbüsler ve bunların pazar payları aşağıdaki gibidir.

Tablo 1: Dünya SEP Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüsler

Teşebbüs adı	Dünya'daki SEP satışları (Metrik Ton)	Dünya'daki toplam SEP miktarına göre Pazar payı (%)
Degussa	(.....)	(...)
Dow	(.....)	(...)
BASF	(.....)	(...)
Nippon Shokubai	(.....)	(...)
San Dia	(.....)	(...)
Diğer	(.....)	(...)
Toplam	1.202.238	100

120 Tablodan da görülebileceği gibi devralma işlemi sonrası Degussa'nın payının %(....)'ya çıkması beklenmektedir. Ancak bu aşamada belirtilmelidir ki, Dow ABD'deki üretim tesisini devretmeyeceği için SEP pazarındaki varlığını kısmen de olsa koruyacaktır. Her ne kadar imzalanacak olan sözleşme hükümlerine göre Dow'un ABD'deki üretim tesisinde gerçekleştirilen üretimin önemli bir kısmı bir yıl süresince Degussa tarafından satın alınacak olsa da, bu bir yıllık dönem sonrasında Dow'un SEP pazarına tekrar dönmesi ihtimali söz konusudur. Nitekim bu durum, taraflar arasında akdedilen "Varlık Satın Alma Anlaşması"nda her hangi bir rekabet yasağı maddesi hükmüne yer verilmeyerek teyit edilmiştir. Bu

¹ Euro'nun YTL'ye dönüştürülmesinde Merkez Bankası'nın 12.4.2006 tarihli döviz alış kuru kullanılmıştır.

06-29/350-84

çerçeve de Dow'a ait olan %(....)'lik pazar payının devir işleminden sonra tamamen Degussa'ya geçmeyeceği ve pazardaki yoğunlaşmanın devralma işleminden önemli ölçüde etkilenmeyeceği anlaşılmaktadır.

Türkiye pazarındaki tahmini pazar payları açısından ise tarafların ve pazardaki diğer teşebbüslerin konumları aşağıdaki gibidir:

130

Tablo 2: Türkiye Pazarındaki Tahmini Pazar Payları

Teşebbüs adı	Türkiye'deki SEP satışları (Metrik Ton)	Türkiye'deki toplam SEP miktarına göre pazar payı (%)
Degussa	(.....)	(...)
Dow	(.....)	(...)
Devralma sonrası	(.....)	(...)
BASF	(.....)	(...)
Nippon Shokubai	(.....)	(...)
Kolon	(.....)	(...)
San Dia	(.....)	(...)
Diğer	(.....)	(...)
Toplam	40.672	100

Yukarıdaki tablodan da görülebileceği gibi Degussa Türkiye pazarında rakiplerine oranla oldukça önemli bir pazar payına sahip bulunmaktadır. Buna ilaveten Dünya pazarındaki durumun aksine Türkiye pazarında Dow'un pazar payının tamamen Degussa'ya geçeceği anlaşılmaktadır. Bunun nedeni ise Dow'un Türkiye pazarına yapmış olduğu satışların tamamının devir kapsamında olan AB'deki üretim tesisinden yapıyor olmasıdır. Bu derece yüksek bir pazar payı, söz konusu devralma işlemini 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde yer alan hakim durum yaratma ya da hakim durumu güçlendirmesi analizleri bakımından şüpheli hale getirecektir. Ancak bilindiği gibi hakim durum analizinde pazar payına ilaveten diğer unsurların da incelenmesi zorunluluğu bulunmaktadır. Bu unsurlardan en önemlileri ise pazara giriş engellerinin varlığı, potansiyel rekabetin mevcudiyeti ve alıcıların etkinlikleridir. Bu çerçevede dosyadaki bilgiler doğrultusunda yapılan değerlendirmelere ise aşağıda yer verilmektedir:

140

i. Potansiyel rekabetin mevcudiyeti

SEP ürününün hammaddesi akrilik asittir. Akrilik asit veya flokülant üreticilerinin fiyatlarda önemli bir yükselme olması durumunda pazara girme olasılıkları ise oldukça yüksektir. Bu çerçevede halihazırda akrilik asit üretimi gerçekleştiren Çin menşeli CNC Co. Ltd. ve Güney Kore menşeli LG Chem. Ltd.'nin isimleri önemli potansiyel rakipler olarak anılmaktadır. Yine Flokülant üretimi gerçekleştiren teşebbüslerin mevcut teçhizatlarının önemli bir kısmı ile SEP üretimi

150

06-29/350-84

yapabilmeleri söz konusudur. Bu çerçevede yukarıda bahsi geçen sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüslerin varlığı, SEP pazarında yer alan üreticiler bakımından gerek fiyat gerekse de diğer stratejik kararlar bakımından önemli bir kısıtlamaya neden olabilecektir.

160 ii. Pazara giriş engellerinin varlığı

SEP pazarı, giriş engellerinin yüksek olmadığı bir pazar yapısına sahiptir. Bu durumun başlıca nedenleri ise aşağıdaki gibidir:

- Üretim tesisi kurma maliyetlerinin düşük olduğu ülkelerde SEP üretim tesisi kurabilmek için yapılması gereken yatırım miktarının yaklaşık 40-50 milyon Euro olduğu tahmin edilmektedir². Bu maliyet pazarın büyüklüğü ile karşılaştırıldığında ihmal edilebilir bir düzeyi göstermektedir³.

170 - Taşıma maliyetleri düşüktür ve farklı bölgelerdeki SEP fiyatları, kalite kriteri hariç, önemli ölçüde değişken değildir. Bu durum farklı bölgelerde faaliyet gösteren üreticilerin kolaylıkla birbirlerinin bölgelerine satış yapabileme imkanını sağlamaktadır.

- Pazara girişte önemli sayılabilecek düzenleyici engeller bulunmamaktadır.

- Üreticiler açısından dağıtım kanalı kurma zorunluluğu bulunmamaktadır.

iii. Alıcıların etkinlikleri

180 Önemli olarak nitelendirilebilecek SEP alıcıları, global ölçekte faaliyet gösteren teşebbüslerdir. Bunların içerisinde Procter & Gamble ile Kimberly Clark gibi büyük ölçekli teşebbüsler sayılabilir. Bu teşebbüsler, dünya ölçeğindeki alımların önemli bir kısmını gerçekleştirdiğinden SEP piyasasında ortaya çıkabilecek olan tekelleşme benzeri oluşumlardan fazlaca etkilenmeyeceklerdir. Hatta SEP üretim tesisi kurma maliyetinin düşüklüğü de göz önüne alındığında fiyatların önemli ölçüde yükselmesi durumunda bu teşebbüslerin kolaylıkla kendi üretim tesislerini kurabilecekleri ifade edilebilir. Bu durumun mevcudiyeti SEP pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler bakımından önemli bir kısıt ortaya çıkarmaktadır.

190 Büyük ölçekli alıcıların yer aldığı bir pazar yapısına ilaveten, tedarik yönteminin yıllık kontratlar bazında yapıyor olması ve neredeyse her alıcının alternatif bir üretici ile bağlantılı olması, üreticiler bakımından diğer önemli bir kısıtı oluşturmaktadır. Konu ile ilgili olarak Raportörlerce devralma tarafları olan teşebbüslerin alıcıları ile yapılan görüşmelerden de benzer sonuçlara ulaşmak mümkündür.

(.....) San Tic. A.Ş. yetkilisi ile yapılan görüşmede konu ile ilgili aşağıdaki ifadeler kullanılmıştır:

² Bu hesaplama Brezilya'da kurulması muhtemel 40-50 Kiloton'luk kapasiteye sahip bir tesis için yapılmıştır. Bahsi geçen tesise altyapı ve GAA kristalizasyon tesisatı da dahildir.

³ Tek başına Türkiye pazarı yıllık olarak yaklaşık 63 milyon Euro'luk büyüklüğe sahiptir.

200 “...ancak her ne kadar Dow’un ürünlerini tercih etmesek de pazarda meydana gelebilecek değişiklikler çerçevesinde alternatif temin kaynağı olarak ileride kullanabiliriz. Degussa’nın kalite anlamında rakibi olabilecek olan üretici ise BASF’tir. Şu an BASF’ın ürünlerini de denemekteyiz.

Üreticilerle yıllık kontratlar imzalamaktayız. Üreticiyi kendimiz belirliyoruz. Çoğu üreticinin Türkiye’de irtibat ofisi bulunmaktadır ancak böyle bir yapılanma zorunluluğu yoktur.

Günümüzde satıcının ürününe olan talebi kalite belirlemektedir. SEP pazarında halihazırda, müşteriler oldukça güçlüdür özellikle Procter and Gamble gibi dünya çapında üretim yapan teşebbüsler kolaylıkla Dünya SEP üretimini etkileyebilirler. Müşterilerin bu etkisi kriz dönemlerinde kısıtlanmaktadır.”

210 (.....) San. Tic. A.Ş. satın alma sorumlusu tarafından konuya ilişkin şu görüşler ifade edilmiştir.

“Süper emici polimer tedarigi için birden fazla üretici ile bağlantı halindeyiz. Tedarikte sorun yaşadığımızda üreticiyi değiştirebilme ve böylelikle tedarigi güvence altına alabilmekteyiz. Halihazırda Dow ve BASF ile bağlantı halindeyiz. Söz konusu birleşmenin faaliyet gösterdiğimiz sektörde rekabet yönünden sorun doğuracağını düşünmüyorum. Zira BASF hem dünyada hem Türkiye’de yeni oluşuma önemli bir rakip olabilecek konumdadır. Fiyatlar konusunda olumsuz bir tabloyla karşılaştığımız takdirde sağlayıcıyı kolaylıkla değiştirebileceğimizi düşünüyoruz.”

220 (.....) San. Tic. A.Ş. yetkilisi tarafından ise aşağıdaki hususlar beyan edilmiştir.

230 “Süper emici polimer tedarigini bazen Dow bazen de Degussa’dan gerçekleştiriyoruz. Halihazırda Dow’la yaptığımız bağlantı üzerinden, DOW Avrupa’daki tesislerinden ürün tedarik ediyoruz. Dow’u Degussa’ya karşı bir rekabet unsuru olarak kullanabilmekteyiz. BASF’nin fiyatları genelde hem Dow hem de Degussa fiyatlarının üzerinde seyretmektedir. Dolayısıyla BASF ürünlerine dönmek bizi bir maliyet dezavantajı ile karşı karşıya bırakacaktır. Öte yandan bazı Uzakdoğulu üreticilerin Türkiye pazarına girmeye çalıştıklarını görüyoruz. Fiyatlar ve tedarigin devamlılığı noktasında sorun yaşamayacağımızdan emin olabilirsek bu üreticilerden ürün temin etmeyi düşünürüz. Bununla birlikte Uzakdoğu üreticilerinden ürün tedarik edebilmek için daha uzun dönemli tedarik planları ve alım bağlantıları yapmak durumunda kalacağız. Süper emici polimerlerin, çalıştığımız sektöre yönelik olarak hali hazırda ticari olabilecek ikame bir teknolojisi bulunmamaktadır.”

240 Yukarıdaki ifadelerden de görülebileceği gibi her ne kadar alıcılar genellikle tek bir üretici ile çalışıyor olsalar da muhtemel tedarik sorunlarını ortadan kaldırmak amacıyla alternatif temin kaynaklarını değerlendirmektedirler. Buna ilave olarak alıcıların kurumsal tüketiciler olmasından hareketle fiyatlar ve

06-29/350-84

pazardaki üreticiler ile ürünlerin kalitesi hakkında önemli bir bilgiye sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum, herhangi bir üreticinin fiyatını önemli ölçüde artırması durumunda kolaylıkla pazar payı kaybetmesine neden olabilecek bir yapıyı işaret etmektedir.

250 Yukarıda yapılan değerlendirmeler ışığında, Degussa tarafından, Dow'a ait AB'deki SEP üretim tesisi ve diğer unsuların devralınması işlemi ile her iki teşebbüs arasında imzalanan ABD'deki üretim faaliyetlerine ilişkin anlaşmaların Türkiye SEP pazarındaki yoğunlaşmanın artmasına neden olacağı, ancak pazarın ve ürünün özelliği göz önüne alındığında bu artışın hakim durum yaratabilecek ya da hakim durumun güçlenmesine neden olabilecek bir sonuca yol açmayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

260 Bildirime konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına; bu nedenle, bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.